

Caroline Vold er professor i kunsthistorie ved Universitetet i Oslo. Da koronapandemien rammet Norge, vedtok UiO at all undervisning skulle være digital. Caroline Vold valgte da å lage en videoversjon av den forelesningsserien hun pleide å holde om norsk og europeisk samtidskunst. Hun ville gjøre noe mer enn bare å forelese foran et kamera i et tomt auditorium, og fikk hjelp av sin venninne, fotograf Hanne Tastad, til å lage en serie. De bestemte seg for å inkludere et slideshow med de bildene som Caroline Vold pleide å presentere under sine forelesninger, samt noen ekstra. Bildene var for en stor del laget av nålevende kunstnere, men det var også med bilder laget av kunstnere som hadde dødd i løpet av de siste 30 årene.

De ville ha musikk som bakgrunn for slideshowet. Etter å ha diskutert mulig musikk, kom de til at den russiske komponisten Modest Musorgskijs verk «Bilder fra en utstilling» måtte være et riktig valg. Caroline Vold hadde vært ung på 1970-tallet, og hun hadde alltid vært glad i prog-rock og såkalt symfonisk rock. Hun mente derfor at de burde velge rockeversjonen med den engelske gruppen Emerson, Lake & Palmer, som ble utgitt i 1971.

Caroline Vold var fornøyd med resultatet, og Hanne Tastad syntes resultatet var så godt at de burde gjøre forelesningene tilgjengelig for flere, ikke bare de som studerte kunsthistorie ved Universitetet i Oslo. De valgte derfor å gjøre forelesningsserien tilgjengelig på YouTube, i tillegg til på UiOs semestersider for faget. Serien ble lagt merke til, og den fikk en del omtale i det kunstfaglige miljøet.

Etter en stund fikk Caroline Vold og Hanne Tastad er krav fra rettighetshaverorganisasjonen BONO, som representerer billedkunstnere. De krevde det dobbelte av vanlig vederlag for bruk av bildene.

Kort tid etter fikk de også krav fra TONO og GRAMO for bruk av musikken. TONO representerer opphavere, mens GRAMO representerer utøvende kunstnere og produsenter.

Noen av bildene var malt av den norske kunstneren Peder Ås, som var en venn av Caroline Vold. Caroline spurte Peder om det var greit at hun brukte noen av hans bilder, og Peder sa at det var OK. Peder Ås ga så beskjed til BONO om at han samtykket til bruken av sine bilder, og BONO reduserte da sitt vederlagskrav, slik at det ikke omfattet vederlag for bruken av Peder Ås' bilder.

Åse Holm hadde noen ganger vært modell for Peder Ås mens hun studerte ved Handelshøyskolen i Bergen. Hun syntes at det å være modell for Peder og noen andre kunstnere hadde vært en fin måte å tjene litt penger da hun var student. Hun var derimot ikke særlig begeistret for Peder Ås' bilder, og særlig ikke for enkelte bilder hvor han hadde malt henne naken. Åse Holm hadde gjort en god karriere som finansanalytiker. Hun var redd for at mer oppmerksomhet rundt disse gamle bildene kunne virke forstyrrende på hennes karriere i finanssektoren, og hun ba derfor om at disse bildene ble fjernet.

Caroline Vold protesterte mot kravene. Hun hadde lenge brukt både bilder og musikk i sin undervisning. Flere ansatte hos BONO hadde fulgt hennes forelesninger om kunsthistorie, slik at de var godt kjent med hennes bruk av bilder i sin undervisning. BONO viste til at hun ikke hadde rett til å publisere bildene på YouTube og fastholdt kravet.

Caroline avviste også kravene fra TONO og GRAMO, og hun viste til at hun lenge hadde brukt musikk i sin undervisning, og mente at hun hadde rett til å gjøre det.

Overfor TONO viste Caroline Vold og Hanne Tastad til at Musorgskilj døde i 1881, og at hans musikk hadde vært fri i mange år. De mente at de derfor fritt kunne bruke denne musikken. TONO bekreftet at Musorgskijs musikk var fri, men holdt fast ved kravet for bruk av Emerson, Lake & Palmers arrangement av musikken.

Caroline Vold avviste også kravet fra Åse Holm. Caroline viste til at hun hadde fått samtykke fra Peder Ås til å bruke disse bildene. Som modell kunne Åse Holm ikke nekte Peder Ås å stille ut bildene, eller å gi samtykke til at Caroline Vold brukte dem i sine videoforelesninger.

Caroline Vold vil ha din vurdering av disse kravene. Drøft og ta stilling til følgende.

1. Kan Caroline Vold fritt bruke musikken og presentere bildene som en del av sin PowerPoint-presentasjon i den ordinære undervisningen for studenter i et auditorium?
2. Kan Caroline Vold inkludere de samme bildene og den samme musikken i en videoforelesning som gjøres tilgjengelig på YouTube?
3. Forutsatt at Caroline Vold ikke har rett til å gjøre bildene tilgjengelige på YouTube: Har BONO rett til å kreve det dobbelte av vanlig vederlag for bruken av bildene?
4. Forutsatt at Caroline Vold ikke uten videre kan gjøre musikk tilgjengelig som en del av sine videoforelesninger på YouTube: Må hun da betale for å bruke den musikken hun har valgt, eller kan den brukes fritt?
5. Kan Åse Holm nekte Caroline Vold å bruke bildene av henne i den forelesningen som gjøres tilgjengelig på YouTube?

Alle spørsmål skal besvares. Svarene skal begrunnes.

1 RINF1200

Skriv ditt svar her

Format ▾			↺			Σ	✕
							Words: 0